

๖. สิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค

๑) บุคคลมีสิทธิได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นความจริงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง

๒) บุคคลมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย

๓) บุคคลมีสิทธิในการรวมกลุ่มกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีองค์กรอิสระ เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ทำหน้าที่ให้ความเห็นและเสนอแนะการดำเนินงานต่อรัฐ รวมทั้งตรวจสอบการกระทำที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (มาตรา ๖๑)

๗. บุคคลย่อมมีสิทธิตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ และบุคคลที่ให้ข้อมูลโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครอง (มาตรา ๖๒) เพื่อคุ้มครองสิทธิการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จัดทำโดย กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทรศัพท์ ๐ - ๒๒๔๔ - ๑๒๐๐ Call Center ๑๗๔๓

<http://www.parliament.go.th>

สิทธิในข้อมูลข่าวสาร และการร้องเรียน

สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน เป็นสิทธิที่สำคัญยิ่งของปวงชนชาวไทย ที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีการบัญญัติไว้ชัดเจนใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ตั้งแต่มาตรา ๕๖ ถึง มาตรา ๖๒ ดังนี้

๑. บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสาร

สาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้น จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานของรัฐและง่ายต่อการตรวจสอบ (มาตรา ๕๖)

๒. บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือ การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตน หรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิ แสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปประกอบการพิจารณา ในเรื่องดังกล่าว ในการวางแผนการดำเนินกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคล และส่วนรวม การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพอนามัยหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม บุคคลหรือชุมชนที่มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิ ได้รับคำชี้แจงและร่วมแสดงความคิดเห็น ก่อนที่รัฐจะอนุญาตให้ดำเนินโครงการ เช่น การให้สัมปทานระเบิดหิน สร้างสาธารณูปโภค ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การกำจัดขยะมูลฝอย การสร้างอาคารขนาดใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ การเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขต การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจน การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จะต้องจัดให้มีกระบวนการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนเช่นกัน (มาตรา ๕๗)

๓. บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและ เสรีภาพของตน ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ ให้ความคิดเห็นหรือโต้แย้ง การปฏิบัติราชการทางปกครองในระหว่างพิจารณา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกำหนดให้ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติราชการ เช่น การออกคำสั่งหรือ กฎระเบียบใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน (มาตรา ๕๘)

๔. บุคคลย่อมมีสิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณา ภายในเวลาอันรวดเร็ว เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการร้องทุกข์ กำหนดให้ บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของบุคคลใด หรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อขอให้มีการทบทวนการกระทำหรือคำสั่งใดๆ ของ เจ้าพนักงานของรัฐ และมีสิทธิได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว (มาตรา ๕๙)

๕. บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น ของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบ เนื่องจากการกระทำ หรือการละเว้น การกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น

เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยงานของรัฐ กำหนดให้ บุคคลที่ได้รับผลกระทบ หรือได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิด หรือละเว้นการกระทำโดยเจ้าพนักงานของรัฐ สิทธิที่จะฟ้องหน่วยงาน ของรัฐให้รับผิดชอบ บรรเทาความเสียหายในมูลเหตุแห่งการละเมิดนั้น โดยตรง เช่น ผู้ที่ได้รับความเสียหาย จากพนักงานขับรถของเทศบาล ย่อมมีสิทธิฟ้องเทศบาลที่ตนสังกัดอยู่ ให้ร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายได้ เป็นต้น (มาตรา ๖๐)

